

PSIHOSOCIJALNI PROJEKAT
VREME JE ZA ŠOLJICU RAZGOVORA

Novembar 2011 / Maj 2012

O ŠOLJICI... OD IDEJE DO REALIZACIJE

U želji da pomognemo porodicama dece obolele od raka i pružimo odgovore na brojna pitanja koja ih zanimaju, pokrenuli smo projekat psiho-socijalne pomoći pod nazivom "Vreme je za šoljicu razgovora". Projekt smo osmislili u saradnji sa lekarima, psiholozima i medicinskim osobljem na dečjim hemato-onkološkim odeljenjima, sa idejom da kroz niz pažljivo osmišljenih tematskih radionica za porodice dece obolele od raka - **pitajte lekara, psihološka radionica, pitajte medicinsko osoblje, nutricionista za vas, prava iz socijalne zaštite i roditelju - roditelju i kreativno-zabavne radionice** za decu koja se leče na hemato-onkološkim odeljenjima i zajedno pokušamo da im olakšamo boravak na klinikama.

Jedna od bitnih stavki bila nam je da pomognemo roditeljima i deci da dobiju odgovore na brojne nedoumice i pitanja koja ih zanimaju i podelimo, zajedno sa stručnim osobljem, ali i jedni sa drugima, njihove najveće brige i strahove a mališanima učinimo boravak u bolnici prijatnijim. Glavni cilj projekta je da pruži korisne informacije roditeljima vezane za lečenje dečjeg maligniteta kao i da im se putem grupne podrške omogući slobodan i otvoren razgovor, koji će umanjiti stresne doživljaje kojih je u dugotrajnom procesu lečenja veoma mnogo a koji mogu negativno da utiču na ishod bolesti. Kroz projekat nam je bio i cilj da se podignemo svest javnosti o malignim oboljenjima kod dece i angažujemo sve potencijale društva, kako materijalne, tako i moralne kako bi pomogli oboleloj deci i njihovim porodicama da dobiju svu neophodnu pomoć i da se, nakon olakšane resocijalizacije, vrate društvenoj zajednici kao kvalitetni članovi koji će doprinositi daljem razvoju društva. Poseban segment aktivnosti usmeren je ka dobijanju podrške javnosti, a zarad prepoznavanja potrebe nadležnih organa za zapošljavanje psihologa na svakom od hematoonkoloških odeljenja, kao i zapošljavanja većeg broja lekara i drugih stručnjaka na tim odeljenjima, što bi, između ostalog, doprinelo boljoj informisanosti roditelja o samoj bolesti.

PSIHOSOCIJALNA PODRŠKA VODITELJA

Svi predavači, vođe radionica, imaju ogromno iskustvo u oblasti individualnog i grupnog rada i pružanju medicinske i psihosocijalne podrške vulnerabilnim grupama. Njihovo iskustvo, senzibilitet i empatija predstavljaju okosnicu u radu, pošto je u praksi potvrđeno da je podrška porodičnom sistemu najefikasniji vid intervencije. Kroz edukativna predavanja, radionice i grupe podrške oni u toku zdravstvenog tretmana ojačavaju porodice i pripremaju ih za normalno funkcionisanje i uključivanje u redovne životne tokove. U vreme održavanja roditeljskih radionica, mališanima se organizuju kreativno-zabavne radionice koje vode volonteri koji su posebno edukovani za rad sa decom obolelom od malignih bolesti. Takođe, radionice su se sprovodile i u Roditeljskim kućama u Beogradu i Novom Sadu.

Vođeni mišlju da ovakav vid podrške treba da imaju svi roditelji koji zajedno sa decom prolaze kroz teško i mukotržno lečenje, odlučili smo da projekat sprovedemo na još dva hemato-onkološka odeljenja kako bismo obezbedili jednak oblik podrške i pomoći svim porodicama, tako da su se radionice sprovodile na sledećim hematoonkološkim odeljenjima:

- Institut za zdravstvenu zaštitu dece i omladine Vojvodine, Novi Sad;
- Klinika za dečje interne bolesti, Niš;
- Odeljenju pedijatrijske onkologije, Instituta za onkologiju i radiologiju Srbije;
- Univerzitetska dečja klinika u Tiršovoj;

RADIONICE SU REALIZOVANE NA ČETIRI HEMATOONKOLOŠKA ODELJENJA

“Ono što smo uspjeli da ostvarimo u okviru projekta “Vreme je za šoljicu razgovora” od neprocenjive je važnosti za sve porodice, roditelje i decu, kao i za nas kao Udruženje koje je prepoznalo potrebu za ovakvim vidom psiho socijalne podrške i uspešno je, kroz projekat, realizuje već dve godine.“, kaže za naš Bilten Branislava Penov, glavni koordinator projekta i nastavlja:

“Posebno smo ponosni na neke stvari koje su u velikoj meri olakšale lečenje detetu i na taj način i samoj porodici, kao što su:

- lakše prihvatanje dijagnoze raka od strane roditelja obolele dece;
- smanjenje napetosti kod roditelja obolele dece;
- smanjenje anksioznosti kod dece i njihovih roditelja;
- ojačavanje za životne aktivnosti uprkos bolesti i nakon bolesti;
- poboljšanje informisanosti roditelja o samom toku lečenja i pravima pacijenata;

REČ LEKARA

Najbolji pokazatelj u kolikoj meri je svaka radionica ostvarila svoj cilj je osmeh na licima majki kada se radionica završi. Početak svake radionice bude po malo zategnut, više kao zvanično predavanje i kao nekakav uvod u temu koja je planirana. Nadalje se polako uključuju majke koje svaka iz svog ugla i svaka na svoj način doživljava i prenosi svoje iskustvo ostalima.

U toj razmeni iskustava i emocija dolazi do međusobnog upoznavanja, polako se otvaraju vrata empatije i potrebe da se pomogne i saraduje sa drugima. Svaki put se u jednom trenutku događa ista slika - nestaje napetost i počinje opuštenu komunikaciju na različite teme, čak i one koje nisu vezane za temu radionice.

Na kraju, celokupno to druženje više liči na izlazak najboljih prijateljica na šoljicu kafe i razgovora gde se izgubi pojam o vremenu, pa su radionice trajale uvek duže od predviđenog. Razgovoru nikad dosta!

Mislim da je izuzetno dobra i zdrava ovakva vrsta rada sa majkama jer ne samo da omogućava trenutke izlaska iz bolesničke sobe (ne mislim samo fizički), već i formiranje jedne male zajednice zasnovane na međusobnoj podršci i shvatanju da dele isti problem i da nisu usamljene i prepuštene same sebi.

Podržavam u svakom pogledu edukativni rad sa majkama a i sa celom porodicom u cilju boljeg razumevanja, prihvatanja i rešavanja problema vezanih za lečenje deteta obolelog od maligne bolesti. Projekat *Vreme je za šoljicu razgovora* je odličan kako za decu tako i za roditelje. Radionica je ispunila sva očekivanja, čak ih je i prevažila.

Ovaj projekat je po mnogo čemu dobar, deca imaju priliku da provedu dva sata u kvalitetnoj igri sa izuzetno dobrim volonterima bez prisustva roditelja, a majke da sa adekvatnim osobama pričaju o svemu.

Radioničerski pristup omogućava da se i deca i roditelji što više zbliže, da ispolje i podele svoja pozitivna i negativna osećanja, da razmene svoja mišljenja iskustva, osećanja. Roditelji su izrazili zelju da se projekat radi tokom cele godine i da se vreme šoljice produzi (mada je radionica uvek trajala oko dva sata).

Prim. dr Vesna Bogičević

Klinika za dečje interne bolesti, Niš

DRUŽENJE SA MALIŠANIMA NA ODELJENJU

U sklopu projekta psiho-socijalne pomoći koji smo sprovodili na hemato-onkološkim odeljenjima dečjih klinika, održavane su i zabavno-kreative radionice koje su bile namenjene deci.

Tokom roditeljskih radionica, deca su svoje vreme provodila sa sjajnim, mladim volonterima koji su se svaki put trudili da svojom pozitivnom energijom, idejama i dobrim raspoloženjem upotpune dan mališanima.

“Druženje sa decom je uvek veselo, razdragano i naše radionice su slikarskog, zabavnog, kreativnog i edukativnog tipa”, kaže Tamara . Bojice, flomasteri, slikovnice, knjige, igračke, brojne društvene igre su nezaobilazni na svakoj radionici. “Deca nam crtaju, čitamo im priče , a njihova želja za druženjem je tako velika da i vreme koje je predviđeno za radionicu bude kratko i proleti kao tren.”, ističe Sandra, dugogodišnji volonter i jedan od koordinatora “Šoljice”.

Tokom sedam meseci projekta volonteri su mališanima poklonili preko 500 sati u druženju, a, za uzvrat, dobili stotine osmeha za koje kažu da će im grejati srca zauvek!

RODITELJ—RODITELJU

Pre devet godina moje dete se razbolelo i tada je počeo jedan potpuno drugačiji život za nas dvoje, život koji se svodio na stalne odlaske u bolnicu na odeljenje dečije hematoonkologije. Sada se opet približavam bolnici i treba ući na to isto odeljenje, ali sada kao neko ko će pružiti nadu roditeljima čija se deca sada nalaze u fazi lečenja. Tako dobro znam šta osećaju, o čemu razmišljaju, i šta očekuju od mene. Ja treba da im budem svetao primer da je izlečenje moguće i da borba nije uzaludna. Svesna sam da moj zadatak nije lak, ali sam ujedno i svesna koliko bi meni značilo da sam tada (pre devet godina) imala ispred sebe roditelja koji je prošao sve to što smo tada moje dete i ja prolazili, ali nisam imala...i zato sam danas tu, na odeljenju Dečije onkologije, na „Šoljici razgovora” u formi RODITELJ – RODITELJU. Cilj je postignut jer im je sama moja pojava ulila nadu u bolje sutra i mogućnost izlečenja, a to i jeste najbitnije. Osetili su podršku i razumevanje koje nam je tada toliko potrebno i onaj sjajan osećaj da nismo sami.

Joland Korora, vođa radionice „Roditelj—roditelju”

Novi Sad

UTISCI PSIHOLOGA

Ovakav radioničarski rad sa majkama, vođen stručnjacima, što je novina na našoj klinici, smatram izuzetno korisnim i blagotvornim. Naime, cilj psiholoških radionica je, svakako, da omogućiti mamama da izraze svoja misli, nedoumice osećanja bilo ona pozitivna ili negativna, da ih one same prepoznaju i razmene sa drugim mama i psihologom. Nekako se pokazalo da su ove radionice izuzetno delotvorne za mame koje su u inicijalnoj fazi lečenja, još uvek su u stanju šoka i neverice, da prepoznaju svoje strahove, nevericu i da sa ostalima podele svoje misli kako bi ih zajedno proradili i shvatile da nisu same da imaju grupu koja će ih podržati i omogućiti da se što bezbolnije prilagode novonastaloj situaciji. Naravno tokom rada bilo je tu puno suza, straha ali i smeha i razmene lepih misli kad lečenje krene svojim tokom i počnu da se primećuju pozitivni rezultati. Vremenom se pokazalo da je mamama jako značajno da mogu da izađu iz svojih soba i fizički i psihički i da znaju da neko brine o njihovoj deci dok one nisu sa njima, a naravno prija osećaj da neko brine i o njima.

Slađana Veličković, psiholog

Klinika za dečje interne bolesti, Niš

REZULTATI KOJE SMO OSTVARILI

Projekat „Šoljica razgovora“ je **trajao 9 meseci** (od novembra do juna).

Tokom trajanja projekta održano je ukupno **104 tematskih radionica**, jer je ceo projekat koncipiran tako da multidisciplinarni tim, shodno potrebama i specifičnostima svakog Odeljenja, održi predavanja – radionice u okviru jednog ciklusa. U jednom ciklusu predavanja – radionica, predavači su bili lekar, psiholog, roditelj, medicinska sestra, nutricionista i socijalni radnik. Projekat je realizovan na četiri hematoonkološka odeljenja na kojima se leče deca koja su obolela od različitih malignih bolesti.

Kroz sve cikluse predavanja - radionica prošlo je ukupno **505 roditelja** (neki su prisustvovali predavanjima-radionicama i po nekoliko puta), a **423** osobe su popunile upitnik na osnovu kojih smo dobili podatke.

Mesto održavanja	Broj ispitanika	Procenti
IORS	146	34.5
UDK	66	15.6
KDIB	82	19.4
IZZDIOV	129	30.5
Total	423	100

Voditelj	Broj ispitanika	Procenti
lekar	90	21.3
psiholog	116	27.4
nutricionista	36	8.5
medicinskoosoblje	49	11.6
roditelj	93	22
socijalniradnik	39	9.2
Total	423	100

Prema statističkoj analizi evaluacionih listova koje su nakon svake radionice anonimno popunjavali roditelji-učesnici, prosečna zbirna ocena svih radionica je odlična i iznosi **4.84**.

Ovaj podatak ukazuje da je **84.1%** svih roditelja, učesnika predavanja-radionice ocenilo sa odličnom ocenom, **10.77%** roditelja je dalo ocenu **4,1.54%** ocenu 3.

UTISCI RODITELJA

Na četiri klinike, na kojima je realizovan projekat, održano je ukupno 104 radionice.

Tabela 1. govori o ukupnom broju održanih radionica određenog tipa na svakoj od klinika:

- 27 radionica—psiholog;
- 25 radionica—roditelj;
- 21 radionica—lekar;
- 17 radionica—medicinsko osoblje;
- 7 radionica—nutricionista;
- 7 radionica—socijalni radnik;

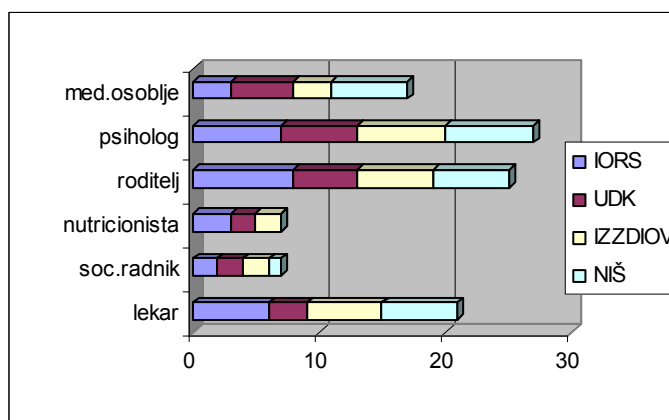

Tabela 1.

Iz Tabele 2. se može se videti da su najveće interesovanje, sudeći po posećenosti, roditelji pokazali za radionice koje su vodili psiholozi (27.4%) i radionice “Roditelj-roditelju” (22%).

Radionicama koje su vodili lekari prisustvovalo je 21.3% roditelja, radionicama sa medicinskim osobljem — 11,4%, socijalnim radnikom — 9.7% i nutricioniste — 8,5 %

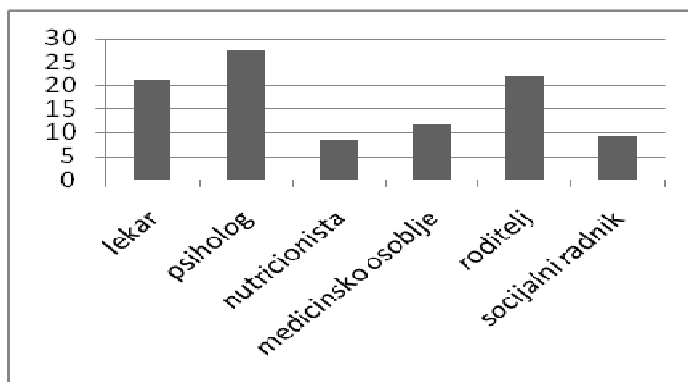

Tabela 2.

Komentari, sugestije i lične impresije roditelja su veoma bitne i govore više od svih brojki.

Veoma dobar i koristan projekat za decu i roditelje.

Hvala što pomažete deci i roditeljima da lakše prođemo i istrajemo u borbi sa ovom bolešću.

Odličan način da se roditeljima ulije poverenje.

Na pitanje : Šta vam se najviše mi se dopalo, u anketama smo dobili odgovore koji će nam biti veoma važne smernice u planiranju narednog ciklusa:

Posvećenost lekara svakom od roditelja

Otvoren razgovor sa psihologom

Skretanje misli dece u pozitivnom smeru

Iskreno pričanje o bolesti

Ljudskost

Ocene, komentari i stistički podaci koji su rezultat evaluacije ovog ciklusa projekta psiho-socijalne podrške “Vreme je za šoljicu razgovora” govori, isključivo, u korist pokretanja ovog projekta i još više u njegovo kontinuirano sprovođenje, i zato:

Na kraju ovog drugog ciklusa toplo se zahvaljujemo se u naše ime i u ime roditelja i dece, svim stručnim saradnicima, volonterima i donatorima koji su omogućili realizaciju ovog projekta i sa nestrpljenjem čekamo realizaciju novog ciklusa!

VELIKO HVALA

Zahvaljujemo se svima koji su nam pomogli da se projekat *Vreme je za šoljicu razgovora* realizuje, a pre svih:

Kompaniji Merck Sharp & Dohme i Fondu B92 koji su finansijski pomogli realizaciju projekta u iznosu od 589.640,00 dinara.

FOND B92

Rezultati koje smo ostvarili su od velikog značaja, ali od još veće važnosti je to, da smo uz pomoć velikog broja ljudi, uspjeli da pružimo roditeljima i deci na odeljenjima podršku od strane voditelja radionica kao i osmeh, pozitivnu energiju i entuzijizam naših volontera. Veliko hvala i svim građanima velikog srca, koji su na svim akcijama koje je Nurdor organizovao, velikodušno dali svoje donacije i pomogli da se ovaj projekat realizujemo i na taj način obezbedimo neophodnu psihosocijalnu podršku porodicama i deci koja se leče na hematoonkološkim odeljenjima u celoj Srbiji.

NURDOROVE PUBLIKACIJE KAO REZULTAT REALIZACIJE DVA CIKLUSA PROJEKTA “VREME JE ZA ŠOLJICU RAZGOVORA”

NURDOR, Nacionalno udruženje roditelja dece obolele od raka www.nurdor.org je neprofitna, nestranačka, nevladina organizacija čiji su osnivači roditelji izlečene i preminule dece, medicinsko osoblje sa hemato-onkoloških odeljenja i volonteri koji su prepoznali potrebu za sistemskom i efikasnom podrškom roditeljima dece obolele od raka. Nacionalno udruženje je počelo sa radom 2004 god. i okuplja roditelje i prijatelje dece iz cele Srbije. Osnovni cilj organizacije je podrška porodicama dece obolele od raka sa ciljem da se obezbedi visok kvalitet lečenja, rehabilitacije i socijalizacije obolele i izlečene dece. NURDOR je član je *Internacionalne konfederacije udruženja roditelja dece obolele od raka - ICCPCO* (International Confederation of Childhood Cancer Parent Organizations) www.icccpo.org koja blisko saraduje sa *Svetskim društvom pedijatrijske onkologije*, *SIOP* (International Society of Paediatric Oncology) www.siop.nl.

Broj žiro računa **NURDOR-a**, na koji možete uplatiti svoju donaciju kod Unicredit banke: **170-0030010715000-82**

**Bulevar vojvode Mišića 37
11000 Beograd**
Tel: 011/26 81 554; Tel/fax: 011/26 81 555
Mob. 063/42 72 75; 063/ 34 60 23
office@nurdor.org.rs

